Наредба за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка

(Приета с ПМС № 262 от 22.10.2012 г., обн., ДВ, бр. 82 от 26.10.2012 г., изм., ДВ, бр. 80 от 30.09.2025 г., в сила от 4.10.2025 г.)

Раздел I
Общи разпоредби

Чл. 1. С наредбата се уреждат:

1. редът за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионна схема на Европейския съюз (Съюза), на Европейската централна банка (ЕЦБ) и на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ);

2. изчисляването на актюерския еквивалент на пенсионните права за старост, подлежащи на прехвърляне по чл. 343а, ал. 1, т. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО);

3. начинът на актуализиране на средствата, подлежащи на обратно прехвърляне от пенсионна схема на Съюза по чл. 343г, ал. 1, т. 1 КСО.

Раздел II
Прехвърляне на пенсионни права към пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ

Чл. 2. (1) Лице, осигурявано по българското законодателство, постъпило на работа като служител на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ, което желае да прехвърли средствата, представляващи придобитите от него пенсионни права съгласно това законодателство, в пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ, подава заявление за прехвърляне до компетентната европейска институция по неин образец.

(2) В заявлението си по ал. 1 лицето посочва пенсионните права, които желае да прехвърли, както и съответната прехвърляща българска институция - Националния осигурителен институт (НОИ) и/или пенсионноосигурително дружество, управляващо фонд за допълнително пенсионно осигуряване, в който лицето се осигурява.

Чл. 3. Въз основа на заявлението по чл. 2 компетентната европейска институция изпраща уведомително писмо и изисква информация за размера на средствата, които лицето желае да прехвърли, до:

1. Националния осигурителен институт - относно придобития съгласно българското законодателство осигурителен стаж от лицето и актюерския еквивалент на пенсионните му права за старост;

2. съответното пенсионноосигурително дружество - относно натрупаните в индивидуална партида на лицето средства в универсален пенсионен фонд, професионален пенсионен фонд или фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по професионални схеми.

Чл. 4. (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2025 г., в сила от 27.11.2025 г.) В 7-дневен срок от получаване на уведомителното писмо по чл. 3, т. 1 длъжностното лице,

определено от управителя на НОИ, уведомява лицето за постъпилото искане и за необходимостта да представи оригиналните български документи за осигурителен стаж и за осигурителен доход по чл. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на Министерския съвет от 2000 г. (обн., ДВ, бр. 21 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 43, 61 и 81 от 2000 г., бр. 36 от 2001 г., бр. 19, 21, 74, 76 и 119 от 2002 г., бр. 19 от 2003 г., бр. 25 и 68 от 2004 г., бр. 24 от 2005 г., бр. 48 от 2006 г., бр. 15 от 2007 г., бр. 17 от 2008 г., бр. 1, 16, 79, 84 и 87 от 2009 г., бр. 2 от 2010 г., бр. 13 от 2011 г. и бр. 16 от 2012 г.), както и за възможността да поиска да се ползват данните за осигурителен стаж и доход по чл. 5, ал. 4 КСО за периода след 1 януари 2000 г.

(2) Ако в 3-месечен срок от датата на уведомяване на лицето по ал. 1 то не представи необходимите документи, длъжностното лице по ал. 1 уведомява съответната компетентна европейска институция за невъзможността да предостави исканата информация и причината за това.

(3) В едномесечен срок след представяне на необходимите документи длъжностното лице по ал. 1 изготвя справка за наличния осигурителен стаж и осигурителен доход и определя годишен размер на пенсия за осигурителен стаж и възраст към датата на подаване на заявлението за прехвърляне по чл. 2, ал. 1.

(4) Годишният размер на пенсията се определя, като действителният размер, определен по чл. 70 КСО, се умножи по 12.

(5) При определяне размера на пенсията по чл. 70 КСО се взема предвид само зачетеният български осигурителен стаж, като не се преценява правото по чл. 68, ал. 1 и 2 КСО. Размерът на пенсията се ограничава до максималния размер на пенсията, определен с § 6 от преходните и заключителните разпоредби на КСО.

(6) За изчисляване на актюерския еквивалент на пенсионните права на лицето определеният годишен размер на пенсията се умножава с актюерски коефициент съгласно таблица, която се утвърждава ежегодно от управителя на НОИ. Актюерските коефициенти се определят съгласно методика, утвърдена от управителя на НОИ.

(7) В 7-дневен срок от датата на определяне на актюерския еквивалент длъжностното лице по ал. 1 уведомява компетентната европейска институция и заинтересуваното лице за зачетения български осигурителен стаж, за годишния размер на пенсията и за сумата, съответстваща на актюерския еквивалент на пенсионните му права.

Чл. 5. (1) В едномесечен срок от получаване на уведомителното писмо по чл. 3, т. 2 съответното пенсионноосигурително дружество определя предварителния размер на средствата на лицето, подлежащи на прехвърляне. Размерът на средствата, налични по индивидуалната партида на лицето във фонд или фондове за допълнително пенсионно осигуряване, се определя по стойност на дела, валидна за деня, предхождащ деня на изпращане на информацията за натрупаните средства по партидата до компетентната европейска институция.

(2) В срока по ал. 1 пенсионноосигурителното дружество уведомява компетентната европейска институция и заинтересуваното лице за предварителния размер на средствата, които следва да бъдат прехвърлени в съответната пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ. В уведомлението се посочва начинът, по който е определен размерът на средствата, както и че той зависи от промяната на стойността на дела за съответния фонд.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2025 г., в сила от 1.01.2026 г.) Размерът на средствата в уведомлението по чл. 4, ал. 7 се посочва в евро.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2025 г., в сила от 1.01.2026 г.) Размерът на средствата в уведомлението по чл. 5, ал. 2 се посочва в евро.

Чл. 7. Компетентната европейска институция по чл. 3 уведомява НОИ и съответното пенсионноосигурително дружество за решението на лицето да бъдат прехвърлени или не средствата му в съответната пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ.

Чл. 8. (1) В случай че лицето по чл. 2 е взело решение средствата му да не бъдат прехвърлени, то запазва пенсионните си права от фонд "Пенсии" за зачетения осигурителен стаж, както и правата си, произтичащи от осигуряването във фонд за допълнително пенсионно осигуряване.

(2) В случая по ал. 1 НОИ връща на лицето оригиналните документи за осигурителен стаж и за осигурителен доход, представени от него по чл. 4, ал. 3, в 14-дневен срок от датата на получаване на уведомлението по чл. 7.

Чл. 9. (1) В случай че лицето по чл. 2 е взело решение средствата му да бъдат прехвърлени, НОИ и съответното пенсионноосигурително дружество определят техния окончателен размер по реда на чл. 4, ал. 6, съответно на чл. 5, ал. 1.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2025 г., в сила от 1.01.2026 г.) Националният осигурителен институт нарежда определения в евро размер на средствата по посочена от компетентната европейска институция банкова сметка на съответната пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ в едномесечен срок от датата на уведомяването по чл. 7. Националният осигурителен институт уведомява компетентната европейска институция за осъществения трансфер и за размера на прехвърлените средства в 3-дневен срок от датата на нареждането.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2025 г., в сила от 1.01.2026 г.) В срока по ал. 2 пенсионноосигурителното дружество нарежда дължимите средства да бъдат преведени по посочена от компетентната европейска институция банкова сметка на съответната пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ. Окончателният размер на средствата се изчислява в деня на нареждането по стойност на дела, валидна за деня, предхождащ деня на изчисляването. Пенсионноосигурителното дружество нарежда дължимите средства в евро.

(4) Пенсионноосигурителното дружество уведомява писмено или по електронен път с електронен подпис в 3-дневен срок от нареждането по ал. 3:

1. компетентната европейска институция - за осъществения трансфер и за размера на прехвърлените средства;

2. Националния осигурителен институт - за размера на прехвърлените средства.

(5) Осигурителният стаж, за който по реда на ал. 2 е прехвърлен актюерски еквивалент от фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване (ДОО), не може да се ползва за определяне на правото и размера на пенсия на лицето, свързана с лична трудова дейност.

(6) При смърт на лицето по чл. 2 неговите наследници не могат да ползват правото си на наследствена пенсия въз основа на осигурителния стаж, за който по реда на ал. 2 е прехвърлен актюерски еквивалент от фонд "Пенсии" на ДОО.

Чл. 10. (1) Лицата, за които са прехвърлени средства по реда на чл. 9, ал. 2 и/или 3, се вписват във водения от НОИ Регистър на лицата, прехвърлили средства от българска пенсионна схема към пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ.

(2) В регистъра по ал. 1 се вписват:

1. имената по документ за самоличност и ЕГН/ЛНЧ или други аналогични идентификационни данни за лицето;

2. номер и дата на заявлението по чл. 2, съответно по чл. 12, ал. 1;

3. входящ номер и дата на уведомителното писмо по чл. 3, т. 1, съответно по т. 2;

4. дата на прехвърляне и размер на прехвърлените средства от фонд "Пенсии" на ДОО по чл. 9, ал. 2;

5. дата на прехвърляне и размер на прехвърлените средства от съответния фонд или фондове за допълнително задължително пенсионно осигуряване, за което НОИ е уведомен по реда на чл. 9, ал. 4, т. 2;

6. дата и размер на прехвърлените средства по реда на чл. 17, ал. 1;

7. други необходими данни/информация.

Раздел III
Прехвърляне на пенсионни права от пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ

Чл. 11. (1) Служител на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ, осигуряван в тяхна пенсионна схема, който след прекратяване на правоотношението му желае да прехвърли в България средствата, представляващи придобитите от него в тази схема пенсионни права, подава заявление за прехвърляне до компетентната европейска институция.

(2) В заявлението си по ал. 1 лицето изрично посочва българските институции, в които желае да прехвърли правата си, съгласно възможностите, предвидени в чл. 343в, ал. 1 КСО.

Чл. 12. (1) В случай че лицето желае да прехвърли средствата си във фонд "Пенсии" на ДОО и в универсален пенсионен фонд съгласно чл. 343в, ал. 1, т. 1 КСО, то подава в НОИ заявление по образец, утвърден от управителя на НОИ.

(2) Към заявлението по ал. 1 се прилага заявлението за прехвърляне по чл. 11, както и справка, изготвена от съответната компетентна институция, съдържаща следните данни:

1. предварително изчисления размер на средствата, подлежащи на прехвърляне;

2. осигурителните периоди на действителна работа в институция или орган на Съюза, в ЕЦБ или в ЕИБ (дата на постъпване и дата на напускане);

3. всички други осигурителни периоди, зачетени от съответната пенсионна схема на Съюза, ЕЦБ или ЕИБ, в т. ч. зачетения български осигурителен стаж, ако има такъв;

4. годишния размер на възнаграждението на лицето към датата на прекратяване на правоотношението му с институция или орган на Съюза, с ЕЦБ или с ЕИБ.

(3) В случай че заявленията и приложените към тях документи не съдържат достатъчно информация във връзка с прехвърлянето по ал. 1, НОИ я изисква допълнително в зависимост от естеството й от компетентната европейска институция или от лицето.

Чл. 13. В случай че лицето по чл. 11 желае да прехвърли средствата си във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване или на застраховател съгласно чл. 343в, ал. 1, т. 2 или 3 КСО, то представя на пенсионноосигурителното дружество, управляващо съответния фонд, съответно на застрахователя, заявлението по чл. 11 и приложената към него справка по чл. 12, ал. 2.

Чл. 14. След като проучи обстоятелствата по случая, НОИ, съответно пенсионноосигурителното дружество или застрахователят, изпраща на компетентната европейска институция писмено потвърждение за готовността да бъдат приети подлежащите на прехвърляне средства, към което прилага заявлението за прехвърляне по чл. 11, надлежно подпечатано и подписано, заедно с необходимата финансова информация, изискана от компетентната европейска институция.

Чл. 15. (1) Преди да прехвърли средствата, компетентната европейска институция изпраща чрез лицето или по друг начин до НОИ, съответно до пенсионноосигурителното дружество или до застрахователя, уведомително писмо с окончателно изчисления размер на средствата, подлежащи на прехвърляне, и други необходими данни и информация.

(2) Когато се прехвърлят средства съгласно чл. 12, компетентната европейска институция ги нарежда по посочена от НОИ банкова сметка в БНБ. След разпределението на средствата по реда на чл. 16, ал. 1 и чл. 17 НОИ нарежда съответните части от прехвърлените средства по сметките на посочените от лицето фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

(3) Когато се прехвърлят средства съгласно чл. 13, компетентната европейска институция ги нарежда по посочената от пенсионноосигурителното дружество, съответно от застрахователя, банкова сметка.

Чл. 16. (1) Когато лицето упражнява трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване във фонд "Пенсии" на ДОО и желае да прехвърли средствата си по реда на чл. 12, длъжностно лице, определено от управителя на НОИ, разпределя с разпореждане средствата, получени от съответната пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ, съгласно изискванията на чл. 343г, ал. 1 - 3 от КСО в едномесечен срок от постъпването на средствата по сметката на НОИ.

(2) Разпореждането по ал. 1 може да се обжалва в 14-дневен срок от получаването му пред управителя на НОИ, който се произнася с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването на жалбата.

(3) Решението на управителя на НОИ може да се обжалва в 14-дневен срок от получаването му пред Административния съд - София-град. Жалбата се подава чрез управителя на НОИ, който в 7-дневен срок е длъжен да я изпрати заедно с преписката в съда.

(4) Административният съд по ал. 3 разглежда делата по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(5) Решенията на Административния съд по ал. 3 подлежат на касационно обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 17. (1) В случаите, когато лицето прехвърля пенсионни права от пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ, във формирането на които участват по-рано прехвърлени средства по реда на раздел II, тези средства се разпределят съгласно чл. 16, ал. 1 обратно във фонд "Пенсии" на ДОО и в съответните фондове за допълнително пенсионно осигуряване, от които са били прехвърлени. Средствата се превеждат в размерите, в които са били прехвърлени по реда на раздел II, след като бъдат актуализирани за периода от датата на получаването им при прехвърлянето по реда на чл. 9, ал. 2, съответно на ал. 3, до датата на получаването им при прехвърлянето от компетентната европейска институция по реда на чл. 15, ал. 2, изречение първо, с процент, равен на основния лихвен процент, обявен от БНБ за същия период.

(2) Сумата, която остава след превода към съответните фондове на средствата по ал. 1, се разпределя, както следва:

1. във фонд "Пенсии" на ДОО - сума, изчислена на базата на: възнаграждението, върху което лицето е осигурявано към момента на прекратяване на правоотношението му с институция или орган на Съюза, с ЕЦБ или с ЕИБ, размера на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" на ДОО към момента на прехвърлянето, осигурителните периоди на действителна служба в Съюза, в ЕЦБ или в ЕИБ, както и всички други осигурителни периоди, зачетени от Съюза, ЕЦБ или ЕИБ, без тези от Република България, като се прилага ограничението за максималния размер на месечния осигурителен доход;

2. в универсален пенсионен фонд, избран от лицето, ако то е родено след 31 декември 1959 г. - сума, изчислена на базата на: възнаграждението, върху което лицето е осигурявано към момента на прекратяване на правоотношението му с институция или орган на Съюза, с ЕЦБ или с ЕИБ, размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд към момента на прехвърлянето, осигурителните периоди на действителна служба в Съюза, в ЕЦБ или в ЕИБ, както и всички други осигурителни периоди, зачетени от Съюза, ЕЦБ или ЕИБ, без тези от Република България, като се прилага ограничението за максималния размер на месечния осигурителен доход.

(3) В случаите, когато лицето не е прехвърляло пенсионни права по реда на раздел II, получените средства от съответната пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ се разпределят, както следва:

1. за лице, родено преди 1 януари 1960 г., средствата постъпват във фонд "Пенсии" на ДОО, като сумата се изчислява на базата на възнаграждението, върху което лицето е осигурявано към момента на прекратяване на правоотношението му с институция или орган на Съюза, с ЕЦБ или с ЕИБ, размера на осигурителната вноска за фонд "Пенсии" на ДОО, действащ към момента на прехвърлянето, осигурителните периоди на действителна служба в Съюза, в ЕЦБ или в ЕИБ, както и всички други осигурителни периоди, зачетени от Съюза, ЕЦБ или ЕИБ, като се прилага ограничението за максималния размер на месечния осигурителен доход;

2. за лице, родено след 31 декември 1959 г., средствата постъпват във фонд "Пенсии" на ДОО и в избран от лицето универсален пенсионен фонд, като сумите се изчисляват на базата на възнаграждението, върху което лицето е осигурявано към момента на прекратяване на правоотношението му с институция или орган на Съюза, с ЕЦБ или с ЕИБ, размера на осигурителната

вноска за съответните фондове към момента на прехвърлянето, осигурителните периоди на действителна служба в Съюза, в ЕЦБ или в ЕИБ, както и всички други осигурителни периоди, зачетени от Съюза, ЕЦБ или ЕИБ, като се прилага ограничението за максималния размер на месечния осигурителен доход.

(4) Остатъкът от средствата по чл. 16, ал. 1, превишаващ сумите, разпределени по реда на ал. 1 - 3, се прехвърля в избран от лицето фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, за осигуряването в който лицето има сключен договор с управляващото фонда пенсионноосигурително дружество.

Чл. 18. (1) В 7-дневен срок от постъпване на средствата по чл. 17 по сметката на НОИ това обстоятелство се отбелязва в Регистъра по чл. 10 към вписването, извършено за същото лице.

(2) Лице, за което са прехвърлени средства по чл. 17, ал. 1, може да ползва осигурителния стаж, за който е бил прехвърлен актюерски еквивалент от фонд "Пенсии" на ДОО към пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ по реда на раздел II, за определяне на правото и размера на пенсия, свързана с лична трудова дейност.

(3) При смърт на лице, за което са прехвърлени средства по чл. 17, ал. 1, наследниците му имат право на наследствена пенсия, изчислена въз основа на осигурителния стаж на лицето, за който е бил прехвърлен актюерски еквивалент от фонд "Пенсии" на ДОО към пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ по реда на раздел II.

Чл. 19. Ако лице, подало заявление по чл. 11, с което е пожелало да прехвърли средствата си по чл. 12, почине до превеждане на сумата от съответната компетентна европейска институция, разпределянето на средствата се извършва по реда на чл. 16, ал. 1 и чл. 17, а съответният осигурителен период се зачита при определяне правата на наследниците.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Пенсионна схема на Съюза" е пенсионна схема по смисъла на § 1, ал. 3, т. 1 КСО.

2. "Компетентна европейска институция" е институцията, която администрира съответната пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ.

3. "Служител на Съюза" е лице, чиито правоотношения по полагане на труд се уреждат с Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз и с Условията за работа на другите служители на Европейския съюз, установени с Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОВС) № 259/68 на Съвета от 29 февруари 1968 г. (OJ, L 56, 4.3.1968 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. За подадените преди влизането в сила на наредбата заявления за прехвърляне от и към пенсионна схема на Съюза, на ЕЦБ или на ЕИБ се прилагат разпоредбите на тази наредба.

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 343ж във връзка с чл. 343е от Кодекса за социално осигуряване.

……..

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
към Постановление № 199 на Министерския съвет от 26 септември 2025 г. за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (ДВ, бр. 80 от 2025 г., в сила от 4.10.2025 г.)

§ 3. Лицата с постоянен адрес в чужбина, за които не се прилагат разпоредбите на международен договор, по който Република България е страна, или на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност и на които е отпусната пенсия до датата на влизане в сила на чл. 83а, представят декларация за продължаване получаването на пенсия от Република България не по-късно от 31 декември 2025 г.

§ 4. Постановлението влиза в сила три дни след обнародването му с изключение на:

1. Параграф 1, т. 6, 10, 15 и 18, които влизат в сила два месеца след обнародването.

2. Параграф 1, т. 1, 2, 3, 4, 11, 12, 16 и 17 и § 2, т. 1, които влизат в сила от 27 ноември 2025 г.

3. Параграф 1, т. 19, § 2, т. 2 и 3, които влизат в сила от 1 януари 2026 г.

§ 5. За заварените производства по заявления-декларации за преосвидетелстване, подадени до влизането в сила на § 1, т. 6, се прилага досегашният ред.